

Masulo i derewel nakə Piyer a watsa aye Məfələkwe

Piyer a watsa derewel nakay na, a ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu tebiye. Mə dəma na, Piyer a tsik andza ma gəriye tay ha. A gwad'həlay i məmətə ŋgay mazlambar (1.13). A watsa na, hərwi ada ndo məpe mədzal gər ka Yesu tâ ma ahaya məsənəke ŋgay nakə a sənəkatay aye a gər.

Derewel nakay faya ma tsətsahiye fataya, tâ pa na wu ŋgalak eye nakə a yaw ma məpe mədzal gər aye (madədo 1). Faya ma giye vəram ta ndo neheye faya ta sənəkateye maraw me a ndo hay (madədo 2). Faya ma tsikiye ka gəri pati Yesu nakə ma maweye aye (madədo 3).

Hərwi məvəlatay gədanj ma məpe mədzal gər na, derewel i ndo mədə ha bazlam i Mbəlom hay i Dzam Guram eye andaya ka ndo məpe mədzal gər hay. Ta huta məsənəke i ndo məhəle mbal i Yesu Kəriste (3.2). A həlay nakə Piyer a watsa derewel ŋgay masulo eye na, ndo hay tə sər siye i derewel i Pol neheye a watsa aye (3.15). Tâ dazlay mətsəne ada tə məma ahaya wu nakə ta tsəne mə derewel nakay mahəyak eye tsa bay (1.20) ada tâ dzala faya lele (3.16). Madzəne i ndo məpe mədzal gər ta Məsəfəre Tsədənja eye na, lele haladzay.

Mətsike me i Piyer

¹ Maa watsakum naha ðerewel nakay na, nej Simon Piyer ndo i məsler ada ndo i maslañ i Yesu Kəriste. Maa slər ga ha na, neñgeye. Na watsa naha ðerewel nakay na, a nəkurom neheye ka pum mədzal gər ka Yesu andza nakə nəmay nəmaa dzala ha faya aye. Niye na, ma dzəniye kurom andza nəmay. Yesu Kəriste a ge wu niye na, i kway tebiye hərwi neñgeye ndo i dedek. Neñgeye na, Mbəlom, neñgeye ndo mətəme kway ha dərmak.
² Mbəlom mâ pa fakuma ŋgama ada mâ vəlakum zay kame kame andza nakə kâ sərum Mbəlom ta Bəy Maduweñ kway Yesu kame kame.

Hutum gədañ ada mede kurom mâ ge lele

³ Yesu a vəlakway tsəveðka məsere Mbəlom nakə a zalakway aye, hərwi ada kâ ndzakwa tə neñgeye ma təv ŋgay nakə ta ðəslay ha gər ada kâ pakway bəzay a mede ŋgay aye. Neñgeye ta məzlañ eye haladzay, kə vəlakway wu neheye a sakway aye tebiye hərwi ada kâ hutakwa sifa wedeye ada kâ pakway bəzay a mede nakə a yay a gər a Mbəlom aye. ⁴ Andza niye, a vəlakway wu bagwar eye neheye a tsik ahəl niye, a gwad ma vəlakumeye aye. Nəteye na, lele haladzay wuray andaya andza niye bay tebiye. A ge andza niye na, hərwi ada tə wu neheye a gwad ma vəliye na, kâ təmum abəra ka bor i bo neheye ka məndzibəra ta dziye ha ndo hay aye, ada kâ ndzum andza neñgeye tsəðaňja.

⁵ Hərwi niye nej faya na gwadumeye: Pəlum tsəved ta gədañ, məpe mədzal gər kurom nakə ka pum ka Yesu Kəriste aye na, səkahum ha mede nakə lele aye dərmak. Mede kurom ki ye lele na, tərum ndo neheye tə sər wu neheye a say

a Mbəlom aye. ⁶ Ka sərum wu neheye a say a Mbəlom aye na, gum metsehe a bo kurom. Ka gumay metsehe a bo kurom na, ndzum bəŋbəŋ ta gədaŋ. Ka ndzum bəŋbəŋ ta gədaŋ na, rəhumay ha gər a Mbəlom. ⁷ Ka rəhumay ha gər a Mbəlom na, wudum bo nəte nəte mə walaj kurom andza nəkurom ta malamar hay. Ka wudum bo mə walaj kurom andza malamar hay na, wudum ndo hay tebiye dərmak. ⁸ Tađə faya ka gumeye wu neheye haladzay na, məsəre kurom nakə ka sərum Bəy Maduweŋ kway Yesu Kəriste aye na, ma təriye kəriye bay ada məndze kurom nakə ka ndzumeye na, ma bəziye ha wu lele aye hay. ⁹ Ane tuk na, ndo neheye nəteye faya ta giye wu neheye təbey aye na, ta ndzəkit bo andza guluf hay. Mbəlom kə pəsatay ha mezeleme tay neheye tə gawa ahəl niye na, ta mətsa ha gər.

¹⁰ Malamar ga hay Mbəlom kə pala kurom ada kə zalakum. Gum gədaŋ hərwi ada kâ pumay bəzay a Yesu lele huya. Tađə faya ka gumeye andza niye na, ka dədumeye abəra ka tsəved i Mbəlom dada bay. ¹¹ Andza niye ta dedek, Mbəlom ma həndəkakumeye abəra ma məgedə hərwi ada kâ fələkum a təv mələve i Bəy Maduweŋ kway Yesu Kəriste ndo mətəme kway. Bəy ŋgay ma ndziye ka tor eye.

¹² Hərwi niye, kwa wu neheye ka sərum bəbay na, na makum ahaya a gər pat pat ada kâ ndzum bəŋbəŋ ma dedek nakə ta tətikakum aye. ¹³ Ane tuk na, tađə neŋ andaya tə dəre ka məndzibəra mba na, lele haladzay nakə na makum ahaya wu neheye a gər hərwi ada kâ ndzum tsezlezlenjə. ¹⁴ Na sər ha i ga na, a zəkeŋjaw hala sa bay, na gəriye

ha məndzibəra nakay, andza nakə Bəy Maduwenj Yesu Kəriste a denj ha ahəl niye aye. ¹⁵ Na pəliye tsəved eye tebiye hərwi ada pat nakə nej andaya sa bay aza na mət aye ka hutumeye tsəved ka məma ahaya wu neheye a gər.

Mbəlom kə dəkway ha Yesu na, wawa ŋgay

¹⁶ Ahəl niye na, nəmaa dəkum ha kəkay nakə Bəy Maduwenj Yesu Kəriste a yaw ta gədaŋ aye. Wu neheye nəmaa tsikakum aye na, andza neheye wormbez kəriye a yaw abəra ma mədzal gər i ndo zezenj aye bay. Ane tuk na, nəmay 6a nəmaa ŋgatay a gədaŋ ŋgay tə dəre may. ¹⁷ Ahəl nakə Mbəlom a vəlay məzlaň nakə a ze wu hay tebiye aye na, nəmay andaya ka təv eye dərmak. Mbəlom, neŋgeye ndo i gədaŋ, a ze kwa mey tebiye, a gwad: «Nakay na, wawa ga, na wuda na haladzay, a yen a gər haladzay.» ¹⁸ Mətsike me niye a tsənew mə mbəlom aye na, nəmaa tsəne. Nəmaa tsəne na, hərwi nəmay tage Bəy Maduwenj Yesu dziye mə mahəmba tsədənja eye.*

¹⁹ Andza niye, səkahakwa ha mədzal ha ka bazlam i ndo məde ha bazlam i Mbəlom nakə tə tsik aye. Hədzakumay zləm ka mətsəne bazlam tay hərwi bazlam tay niye na, andza lalam nakə a dəv ma ləvonj dzaydzay aye. Pumay zləm huya hus a həlay nakə pat eye ma sləlaweye aye. Həlay niye na, bamta, andza məgwede Kəriste ma maweye. Tsa na, ka ŋgatumeye a wu hay parakka.

²⁰ Lele na, sərum ha wu nakay lele. Wu neheye ahəl niye ndo məde ha bazlam i Mbəlom hay tə tsik ada tə watsa a Derewel i Mbəlom aye na, ndəray ma

---

* **1:18** Zəba mə Mata 17.1-5; Markus 9.2-7; Luka 9.28-35.

sliye faya mətsəne tə metsehe ŋgay bay, Məsəfəre Tsəðaŋja eye mā dzəna na ka mətsəne. ²¹ Bazlam neheye ndo i maslaŋ hay tə tsikawa aye na, ta tsik dāda tə metsehe tay bay. Maa vəlawatay gəðaŋ na, Məsəfəre Tsəðaŋja eye hərwi ada tâ dīye ha wu neheye tə tsənew abəra ka təv i Mbəlom aye.

2

Məge metsehe hərwi ndo i maraw me hay

¹ Ahəl niye na, ndo neheye tə gwad nəteye ndo məde ha bazlam i Mbəlom aye nəteye andaya mə walaŋ i ndo məpe mədzal gər hay ka Yesu. Anəke ma təriye andza niye dərmak, ndo məde ha bazlam i Mbəlom ta parasay eye ta ndohwaweye mə walaŋ kurom, ta tətikakumeye matətike neheye lele bay aye, ta nasiye ha sifa i ndo hay aye. Tə matətike tay niye hay na, ndo hay ta kərahiye məpe mədzal gər ka Yesu Kəriste nakə neŋgeye Bəy Maduweŋ kway nakə ahəl niye a təma tay ha abəra mə mezeleme tay aye. Ta məge andza niye na, nəteye faya ta vahaweye ka bo dəretsətseh mā gəs tay ha. Ma bəbazliye tay ha bəse. ² Ndo hay haladzay ta ta peye bəzay a tsəved tay nakə lele bay aye. Hərwi niye ndo hay ta tsikiye wu nakə lele bay aye ka tsəved i Mbəlom hərwi tay. ³ Hərwi nəteye na, wu i siye i ndo hay a gatay dəre haladzay. Ta vakumeye gər ada ta zliye fakuma abəra wu kurom hay tə maraw me tay. Ba kwa ahəl niye Mbəlom ndo məgatay sariya a ndo hay faya ma həbiye tay ha ta sariya hərwi mədze tay ha. Pat mədze tay ha abəra mə dəma helele na, mazlambar.

4 Ahəl niye gawla i Mbəlom neheye tə gawa mezeleme aye na, Mbəlom kə gər tay ha tâ ge andza niye tsa bay. Kə gəs tay ha, kə kuts tay ha a bəd nakə kutsık bagwar eye. Ta ndziye ma ləvoŋ nakə zenzenj aye hus a pat i məge sariya.

5 Ndo neheye ahəl niye tə gawa mezeleme aye na, Mbəlom kə gər tay ha andza niye bay, kə pa yam nakə a rah ka məndzibəra aye. A dze tay ha ndo neheye ta rəhay ha gər bay aye. A təma ha na, Nuhu nakə a dawa ha tsəved dedek i Mbəlom nakə a tsətsah aye tə siye i ndo hay tasəla.*

6 Gəma neheye tə zalay Sodom ta Gomora aye na, Mbəlom kə gəs tay ha ndo neheye mə dəma aye a sariya. Kə fəka tay ha hurdək hurdək ta ako. Andza niye, a da ha na, ma gateye sariya a ndo neheye ta rəhay ha gər bay aye andza niye dərmak.†

7 Lot neŋgeye na, ndo ŋgwalak eye, Mbəlom kə təma ahaya abəra ma Sodom. Wu neheye lele bay ndo neheye tə gawa aye na, Lot kə sa dəretsətseh mə dərev ŋgay haladzay hərwi tay. **8** Lot, neŋgeye nakə ndo ŋgwalak eye a ndzawa mə walaŋ tay pat pat. A ŋgataway a wu neheye ŋgwalak eye bay tə gawa aye, a tsənawa bazlam tay neheye ŋgwalak eye bay aye. Wu neheye a ndalaway mə dərev ŋgay hərwi neŋgeye na, ndo ŋgwalak eye.

9 Wu neheye ahəl niye, faya ta dəkway ha na, Mbəlom a sər tsəved nakə ma təmiye tay ha ndo ŋgay hay hərwi ada tâ təma abəra ka dəretsətseh aye. Faya ma dəkway ha sa, a sər tsəved nakə ma piye tay ha ndo neheye ŋgwalak eye bay aye hərwi

* **2:5** Zəba mə Madazlay i wu hay 6.1–7.24.   † **2:6** Zəba mə Madazlay i wu hay 19.24.

ada mā gatay dəretsətseh pat i sariya. ¹⁰ Mbəlom ma gateye dəretsətseh wene wene eye na, a ndo neheye faya tə gawa wu neheye ŋgwalak eye bay huya a say a dərev tay ada ta kərahawa gədañ i Mbəlom aye.

Ndo neheye faya ta tətikateye maraw me a ndo hay ta dzədzaray a wuray bay, tə pay zləm a ba-zlam i ndo kwa tsekwen bay, ta rəhay ha gər a gawla i Mbəlom hay neheye ta məzlañ aye bay, faya ta tsadateye. ¹¹ Kwa gawla i Mbəlom eye neheye ta ze ndo i maraw me neheye ta gədañ, ta tsadateye a ndo i maraw me hay kame i Mbəlom bay, ta ŋgwasa fataya bay. ¹² Ndo neheye faya ta giye na, wu nakə ma giye ŋgama bay aye. Nəteye na, andza wu i pesl neheye ta gəsiye ada ta kədiye tay ha aye. Nəteye faya ta tsadateye kəriye a wu neheye bo tay eye tə sər bay aye. Ta dedek ta mətiye andza wu i pesl hay. ¹³ Mbəlom ma vəlateye dəretsətseh hərwi nakə tə satay dəretsətseh a siye i ndo hay aye. A satay na, məge wu neheye ŋgwalak eye bay aye ada tə gawa na, kwa ta həpat ŋgəray ŋgəray. Ahəl nakə nəkurom mandza eye dziye na, nəkurom ta nəteye ka ndayawum wu hay dziye, mede tay a gakum horoy. Faya ta vakumeye gər ada niye na, a yatay a gər. ¹⁴ Dəre tay nduzla maraha eye ta məge madama, məge mezeleme a yatay a gər haladzay, dada tə ye gər ka məge mezeleme bay. Taðə ta ŋgatay a ndo neheye bale eye ka tsəved i Mbəlom aye na, ta vateye gər hərwi ada tâ ge mezeleme. I tay na, huya məge dəre ka wu hay. Mbəlom ɓa kə vəlatay mezeleme. ¹⁵ Ta gər ha tsəved i Mbəlom, faya ta pay bəzay na, a tsəved tay, faya ta giye na, wu nakə Balam wawa i Bosor a

gawa aye, a wuda mäge mənese hərwi ada mā huta suloy. ¹⁶ Balam, ndo məde ha bazlam i Mbəlom a ge mezeleme, ada Mbəlom a tsikay me tə bazlam i zuŋgo. Zuŋgo na, a tsikawa me bay. A tsik me ta bədiday i ndo zezeŋ, a gay me a ndo məde ha bazlam i Mbəlom niye ada a ndzay ka tsəved hərwi ada mā ge wu i gər mavuwe ŋgay niye sa bay.‡

¹⁷ Ndo i maraw me neheye faya ta vateye gər a ndo hay aye, nəteye andza bədiyem neheye ta sakwa aye, nəteye andza pazlay neheye mətasl faya ma həliye tay ha tsekeke a paw yam bay aye. Mbəlom kə ləva ha bo ta təv tay ma ləvonj zəŋzəŋ eye dəre a zəba mə dəma bay. ¹⁸ Faya ta giye zlapay tə mawude ha ta magala tə bazlam neheye ta ge ŋama bay aye, nəteye faya ta dziye bo ka masəpete ndo neheye ti yaw abəra mə walaj i ndo neheye tə sər tsəved i Mbəlom bay aye, a satay tâ yaw ka təv tay tâ ge andza nəteye neheye faya ta giye andza nakə a say a bo tay aye. ¹⁹ Faya ta gwadateye a ndo neheye na, ka ndzumeye barbarra, ka ləvumeye gər kurom. Ane tuk na, ndo i maraw me neheye nəteye na, beke i mezeleme, tə ləva gər tay bay hərwi wu nakə a ləvay gər a ndo aye na, ndo niye neŋgeye beke i wu niye. ²⁰ Tadə ndoweye ki yaw kə sər Yesu Kəriste Bəy Maduwenj ada ndo mətəme kway ha ada kə gər ha wu neheye ŋgalak eye bay ma nasiye ha ndo hay aye ada məndze tsekwenj a ma faya ka mäge wu neheye ŋgalak eye bay aye, wu neheye ta ləvay gər sa na, i tay a həlay i mandəve məndze ŋgay lele bay ma ziye nakə kurre aye. ²¹ Ta sər tsəved nakə a ye a dedek aye. Ane

---

‡ **2:16** Zəba mə Məpesle 31.16.

tuk na, ta gər i bazlam i Mbəlom mapala eye nakə ta tətikatay aye. Həbe meenej ŋgama tâ sər tsəved niye bay. ²² Wu nakə a ndzatay a gər a ndo neheye na, andza dzeke kway nakə a tsik, a gwad: «Kəra a vənaha wu nakə a nda aye, tsa na, a ma faya a nda sa.» Tə gwad dərmak: «Tə bara gadaraw ada ndəluš mā ge faya bay, tsa na, a ma məkele ha bo a ndəluš sa.»[§]

3

Yesu Kəriste ma maweye

¹ Dzam ga hay, nakay na, masulo i dərewel nakə na watsakum naha aye. Na watsakum naha na, hərwi məmakum ahaya a gər wu nakə ka sərum tsıy aye, hərwi ada kâ dzalum ka wu neheye ka tsəved ŋgwalak eye. ² A sej na, kâ mətsum ha gər tə bazlam neheye ndo məde ha bazlam i Mbəlom hay tə tsikawa ahəl niye aye bay. Mumawa ahaya a gər bazlam i Bəy Maduwej kway Yesu Kəriste ndo mətəme kway ha nakə a tsikakum ka gumeye ha məsler aye. A tsik na, tə bazlam i ndo i maslaŋ ŋgay neheye a slərakum naha aye. ³ Wu bagwar eye nakə na tsikakumeye na, a həlay məndzibəra ma ndəviye na, ndo hay ta deywewe, ta ŋgwasiye fakuma. Ta ndziye na, məpay bəzay a bor i bo tay neheye ŋgwalak eye bay aye dekdek. ⁴ Ta gwadiye: «Yesu Kəriste a gwad ma maweye bədaw? Neŋgeye məŋgay anəke? Bəba kway hay ta mət, kə maw bay. Wu hay tebiye ka məndzibəra andaya andza ahəl nakə Mbəlom a ge məndzibəra aye. Wuray tsa ka mbəda bay.» ⁵ Ndo neheye faya ta tsikiye andza

---

§ **2:22** Dzeke hay 26.11.

niye na, a satay mətsəne Mbəlom kə tsik ahəl niye, a ge magərbəlom ta dala tə bazlam ŋgay, a ge dala ta yam a ŋgəna ha ka bo abəra ta dala ta yam na, a satay mətsəne bay.* ⁶ A bəbazl tay ha ndo hay ahəl niye na, ta yam nakə a rah ka məndzibəra aye.† ⁷ Mbəlom a gwaſ sa na, magərbəlom ta dala neheye anəke aye, ma ndəviye tay ha tebiye ta ako, a gər tay ha na, ka təmad. Ma ndəviye tay ha na, pat nakə ma giye sariya a ndo hay ada ma dziye tay ha ndo i mezeleme hay aye.

⁸ Dzam ga neheye na wuda kurom haladzay aye. Wu andaya nəte kâ mətsum ha gər bay. Ka dəre i Mbəlom na, məhəne nəte na, andza məve gwezem, məve gwezem na, andza məhəne nəte. ⁹ Ndo siye hay tə dzala, Mbəlom na, mahonok eye, wu nakə a tsik kurre a gwaſ ma giye na, ma giye na bay. Ma giye andza niye bay, duh faya ma həbiye kurom. Faya ma vəlakumeye həlay eye hərwi ada kâ gərum ha mezeleme kurom hərwi a say ndəray mā dze bay. A say duh na, ndo hay tebiye tâ mbəda ha mede tay. ¹⁰ Pat i Bəy Maduwenj Yesu Kəriste ma deyeweye na, andza məkal ndəray ma səriye ka bo bay. Pat eye niye na, magərbəlom ma ləviye haladzay ŋguyats ŋguyats, ma dziye. Ako ma təmiye tay ha wu neheye ka magərbəlom aye tebiye hereyew hereyew, dala tə wu neheye mə dəma aye tebiye ta dziye.

¹¹ Kə ge wu niye hay tebiye ta dziye andza niye na, gumay metsehe a mede kurom, ndzum tsədənja ada rəhumay gər a Mbəlom mə wu hay

---

* **3:5** Zəba mə Madazlay i wu hay 1.6-9; 7.11. † **3:6** Madazlay i wu hay 7.11.

tebiye. ¹² Faya ka həbumeye pat nakə Mbəlom ma deyeweye. Gum wu nakə ka slumeye faya məge aye hərwi ada pat eye niye mâ ndislew bəse. Pat eye niye na, magərbəlom ma təmiye ada ma dziye hele hele. Ako ma təmiye tay ha wu hay tebiye, wuray kwa tsekwenj ma zəkaweye bay. ¹³ Ane tuk na, Mbəlom a gwad ma giye magərbəlom wedeye ta dala wedeye. Mə dəma na, ndo hay tebiye ta giye wu ŋgalak eye. Nakay na, wu nakə faya ka həbakweye aye.‡

¹⁴ Hərwi niye dzam gay hay, neŋ faya na gwadakumeye faya ka həbumeye madayaw i Bəy Maduwenj sa na, gum gədaŋ hərwi ada mede kurom mâ ge ŋgalak eye. Andza niye, ki yaw na, ma ŋgatacumeye mənese andaya fakuma bay ada ka ndzumeye zay tə neŋgeye. ¹⁵ Sərum ha na, Bəy Maduwenj kway Yesu Kəriste a maw bəse bay na, hərwi a say ndo hay tâ huta tsəved ka məde ha mənese tay hərwi ada tâ təma. Malamar kway Pol nakə ka wudakwa na aye, mə dərewel ŋgay nakə a watsakum naħa, ka tətikakum wu neheye dərmak. A watsa na tə metsehe nakə Mbəlom a vəlay aye. ¹⁶ Mə dərewel ŋgay neheye a watsa aye tebiye faya ma watsiye ka bazlam nakay andza niye. Mə dərewel ŋgay neheye a watsa aye na, wu hay andaya mə dəma neheye a wur bo mətsəne aye. Ndo neheye ta tsah bay, mədżal gər a kətsatay na, faya ta mbəday həlay a bazlam neheye. Faya ta mbəday həlay andza nakə ta mbədaway a siye i bazlam neheye mə Derewel i Mbəlom aye. Tə məge andza niye na, faya ta vahaweye sariya i Mbəlom

---

‡ **3:13** Zəba ma Ezay 65.17; 66.22.

ka gər tay.

¹⁷ Dzam ga hay, nəkurom na, ka sərum wu ne-heye tsiy. Hərwi niye, neŋ faya na gwadakumeye, gum metsehe hərwi ada ndo neheye ta rəhay ha gər a Mbəlom bay aye na, tâ vakum gər abəra ka təv nakə nəkurom mandza eye faya bəŋbəŋ aye mede kurom ha a mənese tay bay. ¹⁸ Səkahum ha məsəre Bəy Maduwenj kway Yesu Kəriste ndo mətəme kway ha ada məsəre ŋgwalak nakə a vəlakway aye ada ŋgama nakə a vəlakway aye.

Kwa way mā dəslay ha gər, kwa anəke hus ka tor eye. Amen!

Dzam Wedeye New Testament in Merey

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Merey

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Merey

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-03-17

**PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022**

024cb559-a7ea-5bd1-9dc9-f33abc74bfec